

2. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

[Δεν έχει γίνει πρόσφατα ενημέρωση από το Υπουργείο Εξωτερικών.]
κατά προέχρηση.

Ο αντιστοιχισμός

ΣΤΟΧΟΙ 2001 - 2004

1. Ευρωπαϊκή Πολιτική

Ελληνική Προεδρία στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) (α' εξάμηνο 2003): Άρτια προετοιμασία και διοργάνωση, λαμβάνοντας υπόψη τη σύμπτωση της περιόδου προεδρίας με τη διεύρυνση της ΕΕ και το διάλογο για το μέλλον των θεσμών και των πολιτικών της ΕΕ.

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

- Η Ελληνική Προεδρία αφιέρωσε σημαντικό μέρος των προσπαθειών της στην από πλευράς ΕΕ «διαχείριση» της **κρίσης του Ιράκ**. Συμμετέσχε στις προσπάθειες προς εξεύρεση ειρηνικής διεξόδου, με σειρά επαφών με εμπλεκόμενους παράγοντες, καθώς και με το Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων της 27.01.03, το έκτακτο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 17.02.03 και το εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο των 20-21.03.03. Στο τελευταίο αναγνωρίστηκε η επιτυχία της Ελληνικής Προεδρίας, να οικοδομήσει κάποια εικόνα σύμπνοιας των 15 (στους οποίους προστέθηκαν οι υποψήφιοι προς ένταξη χώρες) ως προς την επιδίωξη ειρηνικής διευθέτησης της κρίσης και, πριν λίγες μέρες, την αντιμετώπιση των ανθρωπιστικών προβλημάτων και, βάσει αρχών, των μεταπολεμικών ιρακινών, περιφερειακών και διεθνών προοπτικών.
- Η συνοχή της ΕΕ, το ρήγμα στις ευρω-αμερικανικές (ή διατλαντικές) σχέσεις και η αναγνώριση θεμελιώδους ρόλου των ΗΕ συνιστούν πραγματικές **προκλήσεις** εν προκειμένω.
- Τα **ανθρωπιστικά προβλήματα** που αναμένεται να δημιουργηθούν από τις πολεμικές επιχειρήσεις θα απαιτήσουν, πέραν της εμπλοκής των ΗΕ, έντονη δραστηριοποίηση της Ελληνικής Προεδρίας. Στο πλαίσιο αυτό τοποθετείται και η ανάγκη έντασης των μέτρων προς αντιμετώπιση του **αναμενόμενου κύματος προσφύγων** και της αύξουσας **λαθρομεταναστευτικής ροής**
- Παράλληλα προώθησε τα **υπόλοιπα θέματα** κοινοτικού ή εθνικού ενδιαφέροντος, όπως το Κυπριακό, τα Βαλκάνια η Ευρωπαϊκή Πολιτική Ασφάλειας και Άμυνας, το μέλλον της Ευρώπης και τα ζητήματα ασύλου – μετανάστευσης – διαχείρισης συνόρων.
- **Ευρωπαϊκή Πολιτική Ασφάλειας και Άμυνας (ΕΠΑΑ):** Ως Προεδρία στην ΕΠΑΑ για 2^ο κατά σειρά εξάμηνο, η Ελλάδα προώθησε με επιτυχία το πρόγραμμα που είχε εξαγγείλει και του οποίου πυρήνα αποτελεί η επίτευξη **πλήρους επιχειρησιακής ικανότητας της ΕΕ μέσα στο 2003**. Στο πλαίσιο αυτό, εργάστηκε στους κόλπους των 15 –και συνέβαλε ουσιαδώς στους κόλπους της Συμμαχίας - προς την κατεύθυνση της ολοκλήρωσης των κειμένων που ρυθμίζουν τις πρακτικές πτυχές της

συνεργασίας ΕΕ-NATO στο πνεύμα των εν προκειμένω γνωστών αποφάσεων των Ευρωπαϊκών Συμβουλίων Βρυξελλών (Οκτώβριος 2002) και Κοπεγχάγης (Δεκέμβριος 2002). Η ολοκλήρωση αυτή, όπως και η υπογραφή της Συμφωνίας Ασφαλείας ΕΕ-NATO (14.03.03), άνοιξαν το δρόμο για να αναλάβει η ΕΕ, στις 31.03.03, την έως τώρα ΝΑΤΟϊκή επιχείρηση στην πΓΔΜ.

- **Διεύρυνση:** Ολοκληρώθηκαν οι διαπραγματεύσεις για το κείμενο της Συνθήκης Προσχώρησης (05.02.03). **Υπεγράφη η Συνθήκη Προσχώρησης στην Αθήνα (16.04.03)** και θα ακολουθήσει επικύρωσή της από τα εθνικά κοινοβούλια των 25 χωρών, ώστε οι δέκα υποψήφιοι (Κύπρος, Μάλτα, Πολωνία, Τσεχία, Σλοβακία, Ουγγαρία, Σλοβενία, Εσθονία, Λετονία, Λιθουανία) να καταστούν πλήρη μέλη από 01.05.04. Επίσης η Ελληνική Προεδρία υποδαύλισε επανεξέταση ή και εξέταση του πλαισίου των σχέσεων της ΕΕ με χώρες που θα καταστούν γειτονικές της μετά τη διεύρυνση. Συναφής προς αυτή την ενασχόληση με τη λεγόμενη “ευρύτερη Ευρώπη” είναι και η προώθηση των σχέσεων με τις χώρες του Καυκάσου, για τις οποίες ορίστηκε ήδη ειδικός εκπρόσωπος της Ελληνικής Προεδρίας.

1. **Ενταξιακή πορεία της Κύπρου: Ολοκλήρωση** των διαπραγματεύσεων μέχρι το τέλος του 2002. Παράλληλα επιδιώκεται ο ενεργός ρόλος της Ελλάδας στις διαπραγματεύσεις με όλες τις υπό ένταξη χώρες και ιδιαίτερα με εκείνες της άμεσης γειτνίασης.

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

- Επετεύχθη. Η Κύπρος συνυπέγραψε με τις άλλες 9 χώρες τη Συνθήκη Προσχώρησης στις 16.04.03 στην Αθήνα.

2. **Ενταξιακή προοπτική της Τουρκίας:** Διατήρηση της ενταξιακής της προοπτικής και συνεχής προώθηση από την ΕΕ του στόχου για την εφαρμογή των προτεραιοτήτων που τίθενται από την Εταιρική Σχέση.

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

- Η Ελληνική Προεδρία, σε στενή συνεργασία με την Επιτροπή, δεν θα φεισθεί προσπαθειών προκειμένου να συμβάλει στην προώθηση των σχέσεων ΕΕ – Τουρκίας. Σκοπός της είναι να χρησιμοποιηθεί κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο το πλαίσιο του πολιτικού διαλόγου σε σχέση με τα γνωστά ευαίσθητα θέματα.
- Η Τουρκία, αν θέλει να τηρηθεί το ενταξιακό χρονοδιάγραμμά της, θα πρέπει να έχει εκπληρώσει τις προενταξιακές υποχρεώσεις της μέχρι το Δεκέμβριο 2004. Η Ελληνική Προεδρία θα κληθεί κατά το προσεχές διάστημα να χειρισθεί τις προτάσεις για αναθεώρηση της εταιρικής σχέσης και για αύξηση της προενταξιακής χρηματοδοτικής βοήθειας.

3. **Μέλλον της Ευρώπης:** Η Ελλάδα στοχεύει

- στην εμβάθυνση της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης υπό το πρίσμα μιας ομοσπονδιακής προοπτικής,
- στη μεταρρύθμιση όχι μόνο θεσμών αλλά και συγκεκριμένων πολιτικών (π.χ. πολιτικών για την ασφάλεια και άμυνα, τον κοινωνικό τομέα, την οικονομική ένωση και συνοχή),
- στην ενίσχυση του ρόλου των κατ' εξοχήν ευρωπαϊκών θεσμών, όπως είναι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,
- στη διεξαγωγή διαλόγου με πολίτες και κοινωνικούς εταίρους ενόψει της Διακυβερνητικής του 2004.

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

- Στη δεύτερη φάση (“φάση μελέτης”) των εργασιών της Ευρωπαϊκής Συνέλευσης, που ολοκληρώθηκε, παρουσιάστηκαν δυο σημαντικές προτάσεις για τη μελλοντική διάρθρωση της ΕΕ από τις χώρες Benelux, και από Γαλλία –Γερμανία. Η 1^η προκρίνει εκλογή από το Ε. Κοινοβούλιο του Προέδρου της Επιτροπής και ανάληψη από το ίδιο πρόσωπο των θέσεων του Υψηλού Εκπροσώπου ΚΕΙΠΠΑ και του Επιτρόπου Εξωτερικών Σχέσεων. Η 2^η προκρίνει εκλογή του Προέδρου της Ε. Επιτροπής από το Ε. Κοινοβούλιο, αλλά και καθιέρωση ισχυρού εκλεγμένου Προέδρου του Ε. Συμβουλίου.
- Η τελευταία φάση (“φάση προτάσεων”) των εργασιών της Ευρωπαϊκής Συνέλευσης, κατά την οποία το Προεδρείο συντάσσει και παρουσιάζει τμηματικά στην Ολομέλεια σχέδια άρθρων μιας Συνταγματικής Συνθήκης, ξεκίνησε στις αρχές Φεβρουαρίου. Ήδη έχουν υποβληθεί από το Προεδρείο και συζητηθεί στην Ολομέλεια 26 σχέδια άρθρων της Συνταγματικής Συνθήκης.
- Κατά την Ολομέλεια της 17-18.03.03, στην οποία συμμετείχε ως νέος εθνικός εκπρόσωπος της χώρας μας ο κ. Υπουργός Εξωτερικών, παρουσιάστηκαν από το Προεδρείο 27, ακόμη, σχέδια άρθρων που αφορούν στα οικονομικά της ΕΕ και το Χώρο Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης. Παρουσιάστηκαν, επίσης, οι προτάσεις νομικών εμπειρογνομόνων σχετικά με τη διαμόρφωση του τμήματος της Συνταγματικής Συνθήκης που αφορά στις πολιτικές της ΕΕ.

2. Βαλκανική Πολιτική:

1. Προώθηση των σχέσεων με τις Βαλκανικές χώρες
2. Ενίσχυση - μέχρι το 2004- της προοπτικής ένταξης στην ΕΕ όλων των βαλκανικών χωρών, με συγκεκριμένες ενέργειες, προκειμένου –μακροπρόθεσμα- να επιτευχθεί πολιτική σταθερότητα και οικονομική ανάπτυξη και να διαφυλαχθεί το απαραβίαστο των συνόρων.

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

- Ο Υπ. Εξωτερικών περιόδευσε στις βαλκανικές πρωτεύουσες, επιβεβαιώνοντας το ενδιαφέρον της Ελλάδας για την περιοχή και σηματοδοτώντας και την πορεία προς το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Θεσσαλονίκης (Ιούνιος 2003), όπου αναμένεται

να επισφραγισθεί η διαδικασία **σταθεροποίησης και σύνδεσης των χωρών της Βαλκανικής με την ΕΕ.**

- Έγιναν θεσμοθετημένες υπουργικές συναντήσεις της ΕΕ με Αλβανία, πΓΔΜ και Κροατία. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στο **πρόβλημα του οργανωμένου εγκλήματος.**
- Στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Κοπεγχάγης διευκρινίστηκε ότι στόχος της ΕΕ είναι η **ένταξη της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας το 2007.** Κατά την Ελληνική Προεδρία θα τεθούν σε εφαρμογή οι **νέες προενταξιακές στρατηγικές** και θα υιοθετηθούν οι **αναθεωρημένες εταιρικές σχέσεις** για τις δύο αυτές χώρες. Σκοπός μας είναι να τις βοηθήσουμε να κλείσουν όσο το δυνατό περισσότερα κεφάλαια, τηρώντας πάντοτε τις γνωστές αρχές των διαπραγματεύσεων.

3. Ελληνοτουρκικές Σχέσεις – Κυπριακό:

- Προώθηση **καλών γειτονικών σχέσεων με την Τουρκία**
- **Διευθέτηση των ζητημάτων** που εγείρει η Άγκυρα με βάση τις επιταγές του **Διεθνούς Δικαίου** και τις **Διεθνείς Συνθήκες**
- Διευθέτηση του **Κυπριακού** στο πλαίσιο των **αποφάσεων του Ελσίνκι**, του **Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ** και του **Διεθνούς Δικαίου.**

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

- Η Ελλάδα παραμένει προσηλωμένη στην περαιτέρω προώθηση της προσέγγισης με την Τουρκία ώστε να εδραιωθούν διμερείς σχέσεις καλής γειτονίας μέσα σε πλαίσιο κανόνων διεθνούς δικαίου. Συνεχίσθηκαν έτσι και προβλέπεται να συνεχισθούν οι δραστηριότητες στους γνωστούς τομείς **“χαμηλής αντιπαλότητας”**. Το ίδιο ισχύει και ως προς τις (9 έως τώρα) διερευνητικές επαφές σχετικά με την **παραπομπή του ζητήματος της υφαλοκρηπίδας του Αιγαίου στο ΔΔΧ.**
- Με ιδιαίτερη προσοχή παρακολουθείται η εξέλιξη της **τριγωνικής σχέσης Τούρκων- Αμερικανών- Κούρδων** η οποία, υπό το φως των γνωστών τουρκικών φιλοδοξιών ως προς το βόρειο Ιράκ, θα μπορούσε να απολήξει σε ανατροπή των γεωπολιτικών συσχετισμών της περιοχής.

4. Αξιοποίηση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 με στόχους

- την **αναβάθμιση** της εικόνας που έχει η Ελλάδα **διεθνώς,**
- τη **μακροπρόθεσμη προώθηση των στόχων** της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής και των ευρύτερων **συμφερόντων** της χώρας
- την προώθηση και ανάδειξη του θεσμού της **Ολυμπιακής Εκεχειρίας.**

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

- Σχεδιάζεται η διοργάνωση Ολυμπιακών εβδομάδων σε πόλεις του εξωτερικού, καθώς και η ανάδειξη θεμάτων όπως η Ολυμπιακή Φλόγα, η Ολυμπιακή Εκεχειρία

και η προβολή της σύγχρονης Ελλάδας ως κεντρικών θεμάτων στη Διεθνή Ολυμπιακή Επικοινωνία.

5. Ασύλο – Μετανάστευση – Διαχείριση Συνόρων

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

- Η Ελλάδα προσπαθεί να προωθήσει τα ζητήματα μετανάστευσης (νόμιμης και παράνομης) και διαχείρισης συνόρων κατά την Προεδρία της. Στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Θεσσαλονίκης αναμένεται να γίνει αποτίμηση της προόδου ως προς την πρακτική υλοποίηση αυτών των θεμάτων.
- **Νόμιμη μετανάστευση:** Επιτεύχθηκε **συμφωνία** στο θέμα της **Οικογενειακής Επανάμνησης** (Φεβρουάριος-Μάρτιος 2003). Αναμένεται ανακοίνωση της Ε. Επιτροπής για τη σχέση νόμιμης μετανάστευσης και διαδικασιών ένταξης των μεταναστών και απασχόλησης. Η Προεδρία εξετάζει το ενδεχόμενο να προωθήσει κείμενο συμπερασμάτων για διαμόρφωση κοινών αρχών ως προς τις διαδικασίες ένταξης των μεταναστών. Παράλληλα, προωθεί την επεξεργασία οδηγίας για το καθεστώς των **επί μακρόν διαμενόντων υπηκόων από τρίτες χώρες** το οποίο πρέπει να υιοθετηθεί μέχρι τον Ιούνιο 2003. Πάντως η επίτευξη συμφωνίας στην οδηγία αυτή κρίνεται δυσχερής.
- **Ευθύνη των κρατών-μελών για την εξέταση αιτήσεων ασύλου (Δουβλίνο II)**, μετά την πολιτική συμφωνία που επιτεύχθηκε τον περασμένο Νοέμβριο, αναμένεται η κατάθεση πρότασης κανονισμού από την Ε. Επιτροπή.
- **Σχέσεις με τρίτες χώρες:** βασικό θέμα αποτελεί η σύναψη συμφωνιών επανεισδοχής. Έχουν ολοκληρωθεί οι διαπραγματεύσεις με Μακάο, Χονγκ-Κονγκ και Σρι Λάνκα και εκκρεμούν εκείνες με Μαρόκο, Πακιστάν, Ρωσία και Ουκρανία. Έχει δοθεί εντολή στην Ε. Επιτροπή για ανάλογη διαπραγμάτευση με Αλβανία, Τουρκία, Αλγερία και Κίνα.
- Τα περισσότερα από τα 17 επιχειρησιακά προγράμματα για την **διαχείριση των εξωτερικών συνόρων** (μεταξύ των οποίων δύο ελληνικά, ένα για τα χερσαία και ένα για τα θαλάσσια) έχουν ήδη πραγματοποιηθεί ή βρίσκονται στην τελική τους φάση. Στα περισσότερα από αυτά συμμετέχει και η χώρα μας. Μόλις ολοκληρωθούν, θα γίνει αποτίμηση των αποτελεσμάτων ενόψει του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Θεσσαλονίκης. Εξάλλου, έχει ξεκινήσει η επεξεργασία της ελληνικής πρότασης για τη δημιουργία του **Ευρωπαϊκού Κέντρου Θαλασσίων Συνόρων**. Ανταγωνιστικές προτάσεις έχουν υποβάλει η Ισπανία και η Ιταλία. Από πλευράς μας επιδιώκουμε συναινετική λύση για διαμόρφωση κοινής ευρωπαϊκής πολιτικής.
- **Ορθολογικός καταμερισμός των βαρών (burden sharing)** μεταξύ των κρατών-μελών: Σε εφαρμογή των συμπερασμάτων της Σεβίλλης, η ΕΕ έχει διαμορφώσει πλέον άποψη ως προς την ανάγκη εξεύρεσης “κοινών” σφαιρικών λύσεων. Η Ε. Επιτροπή έχει ήδη δημοσιοποιήσει έκθεση σχετικά με την αποτελεσματικότητα των υφισταμένων χρηματοδοτικών πόρων για τον επαναπατρισμό λαθρομεταναστών και ατόμων των οποίων έχει απορριφθεί η αίτηση ασύλου, με τη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων, καθώς και με προγράμματα σε τρίτες χώρες. Αναμένεται επίσης, η εκπόνηση μελέτης, μέχρι τον Ιούνιο 2003, για το θέμα του **ορθολογικού καταμερισμού δαπανών (burden sharing)**, ως προς τη διαχείριση των εξωτερικών

συνόρων. Παράλληλα, η Ε. Επιτροπή καταρτίζει μελέτη σκοπιμότητας για τη διαχείριση των θαλασσίων συνόρων.

6. Νομοθετικό Έργο

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

- **Εθνικό Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής (ΕΣΕΠ):** Η Βουλή ψήφισε το νόμο για τη σύσταση του ΕΣΕΠ, που είναι συμβουλευτικό όργανο της Κυβέρνησης και συνεδριάζει υπό την προεδρία του Υπουργού Εξωτερικών, η δε λειτουργία του αναμένεται να βελτιώσει το στρατηγικό σχεδιασμό της εξωτερικής πολιτικής.